

Ministerstvo životního prostředí podpořilo Liberecký kraj a poslalo do Polska nesouhlas k záměru rozšiřování těžby v dole Turów

19. 11. 2019 00:00

Česká republika zaslala v pátek 15. listopadu do Polska nesouhlas s plánovaným prodloužením těžby v polském hnědouhelném dole Turów. Dle navrženého záměru by důl, který se nachází na česko-německo-polské hranici, měl být zahlouben až o 30 metrů pod hladinu Baltského moře a přiblížil by se na 100 metrů k českému území. Doba těžby by měla nově namísto v dubnu roku 2020 skončit až v roce 2044.

„Dopadům rozšiřování těžby v dole Turów se v regionu dlouhodobě věnujeme. Jsem rád, že nás a především obyvatele Hrádecka, Frýdlantska a zejména občany obce Uhelná, tedy území, které těsně sousedí s dolem, ministerstvo životního prostředí svým nesouhlasným stanoviskem podpořilo. Vyjádření České republiky zároveň obsahuje naše připomínky k záměru rozšíření těžby v Turówu,“ uvedl hejtman Martin Půta.

Nesouhlasné stanovisko České republiky s prodloužením těžby vychází zejména ze záměru navrhovaných opatření, u kterých stále převládá významné riziko, že se jim nepodaří zabránit ztrátě vody u zhruba 30.000 obyvatel z Libereckého kraje. Záměr nepřináší ani jakékoli řešení náhradního zásobování vodou pitnou pro obyvatele dotčených obcí.

Z výsledků mezistátních konzultací jasně nevyplývalo, jakým způsobem bude polská strana řešit případné kompenzace negativních dopadů na území České republiky. Náklady s tím spojené jsou už nyní v maximálních variantách odhadovány na 2 miliardy korun.

K vydání nesouhlasného stanoviska se státy uchylují zcela výjimečně. *„Tento krok ale jednoznačně svědčí o zásadních nedostacích v dosavadních postupech polské strany, jako bylo například nedodržení postupů při mezistátním projednávání změny územního plánu. Současná podoba záměru rozšiřování těžby pro nás není přijatelná,“* dodal hejtman Martin Půta.

Polský úřad, který vede řízení o posouzení vlivu záměru na životní prostředí a kterému bylo závěrečné stanovisko České republiky adresováno, je povinen připomínky patřičně zohlednit

při vydávání závěrečného rozhodnutí. Vzhledem k zásadnímu dopadu záměru na životní prostředí České republiky a nesouhlasu českého státu by příslušný úřad neměl záměr rozšiřování těžby v dole povolit. Záměr by naopak podle českých požadavků měl být upraven tak, aby nezpůsobil ztrátu pitné vody na území České republiky nebo by negativní dopady alespoň výrazně zmírnil.

Dalším požadavkem je začlenit do záměru náhradní vodní infrastrukturu regionu, který na mnoha místech vlivem dolu o pitnou vodu již přišel, a vyřešit i úhradu souvisejících nákladů. Úpravy záměru a jeho případné dopady na životní prostředí by dle českých připomínek měl investor dolu opět prezentovat v České republice a do té doby by proces mezistátních konzultací neměl skončit.

V případě, že by Polsko i přes nesouhlas České republiky nevezalo negativní stanovisko v potaz a původní záměr ponechalo v nezměněné podobě, došlo by k porušení mezinárodního práva. České republice by pak nezbývalo než se dále bránit všemi dostupnými právními prostředky, v krajním případě vedoucích až k žalobě k Soudnímu dvoru Evropské unie.

„Budeme dělat všechno proto, aby hnědouhelný důl neomezoval a neohrožoval obyvatele našeho kraje v jakémkoli směru. Jsme připraveni podat i mezistátní žalobu. Za další nutný krok považují vybudování monitorovací sítě na českém území, která zajistí měření hluku, prašnosti, poklesu terénu a vlivu na nemovitosti v okolí dolu a především monitoring stavu podzemních vod včetně stanovení minimální nepodkročitelné hodnoty. První jednání na téma monitoringu se uskuteční na ministerstvu životního prostředí ve středu 20. listopadu. Věřím, že Česká republika vůbec poprvé vytvoří podmínky pro kontrolu dodržování platných norem, které budou hájit zdraví obyvatel,“ zakončil hejtman Půta.